

Nr 11.

Ankom till riksdagens kansli den 2 mars 1923 kl. 1 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckta motioner om ändrad lydelse av 21 § i förordningen angående försäljning av rusdrycker. (2:a avd.)

I två likalydande, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, nr 53 i första kammaren av herr *Lindblad* och nr 61 i andra kammaren av herr *Lithander* har hemställts,

»att riksdagen måtte för sin del besluta, att § 21 av K. F. den 14 juni 1917 ang. försäljning av rusdrycker måtte erhålla följande förändrade lydelse:

§ 21. 1. Rättighet — — — (lika med nuvarande mom. 1) — — restaurationslokal intaga måltid.

2. Rättighet till utskänkning av rusdrycker å passagerarfartyg, som förmedla regelbunden persontrafik mellan inländska hamnar, må på ansökning kunna tillsvidare för viss tid, högst ett år, av Konungen, efter hörande av K. B i det län, varest fartygets rederi har sitt säte, tilldelas person, som är behörig att idka utskänkingsrörelse. Sådan utskänkning må endast äga rum till förtäring ombord å fartyget och må, under det fartyget ligger i hamn eller vid land, allenast ske till besättningen och till sådana fartygets passagerare, som i dess restaurationslokal intaga måltid.

3. Rättighet — — — (lika med nuvarande mom. 2) — — — som i 20 §, 1 mom. omnämnes.

4. Tillstånd — — — (lika med nuvarande mom. 3) — — — behörig att idka utskänkingsrörelse.»

Beträffande motiveringen för detta förslag får utskottet hänvisa till motionerna.

Enligt 16 § i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin kunde rättighet till utskänkning å passagerarfartyg medgivas av Konungens befallningshavande i det län, varest fartygets rederi

Utskottet.
1905 års lag-
stiftning.

hade sitt säte. Sådan utskänkning fick äga rum endast till förtäring ombord å fartyget och under tid, då fartyget låg i hamn eller vid land, allenast till fartygets besättning och till person, som i fartygets restaurationslokal intog måltid.

Motioner vid riksdagarna 1909—1911.

Emellertid gåvos i motioner vid 1909, 1910 och 1911 års riksdagar uttryck åt missnöjet med det sätt, varpå dessa rättigheter utövades och de olägenheter, de medförde.

Sammansatta bevillnings- och lagutskottet vid 1909 års riksdag anförde i sitt betänkande (nr 1) över den vid sistnämnda riksdag väckta motionen i berörda syfte, bland annat, att det måste anses obestriddigt, att utskänkningen å passagerarfartyg föranlett missbruk och olägenheter på en mängd orter i landet och att det därför utan tvivel vore önskvärt, om sådana bestämmelser kunde träffas, att denna utskänkningen rätt såväl i möjligaste mån inskränktes som ock omgärdades med ytterligare garanti mot missbruk.

1910 och 1911 års bevillningsutskott (betänkande nr 14 år 1910 och nr 5 år 1911) förklarade sig dela berörda, av det sammansatta utskottet uttalade omdöme om de ogynnsamma verkningarna av utskänkningen å passagerarfartyg.

Förenämnda vid 1909 och 1910 års riksdagar väckta motioner föranledde, i enlighet med hemställan av vederbörande utskott, icke någon riksdagens åtgärd. Däremot gav den vid 1911 års riksdag väckta motionen anledning till en riksdagens skrivelse till Kungl. Maj:t, vilken skrivelse i sin ordning föranledde tillsättandet av nykterhetskommittén.

Nykterhetskommittén.

I motiveringen till det förslag till förordning angående försäljning av rusdrycker, som nykterhetskommittén avgav den 5 januari 1914, anförde kommittén beträffande ifrågavarande slag av rättigheter, bland annat, följande.

Vad beträffar utskänkning av rusdrycker å fartyg, torde dylik utskänkning, i den mån den avser spritdrycker, i regel vara obehöfvig. I ett avseende har det dock ansetts böra göras en avvikelse från denna grundsats, nämligen i fråga om fartyg, som ombesörja passagerartrafik med utlandet. Såsom i riksdagens skrivelse den 21 mars 1911 framhålles, kunde nämligen inträffa, att på de förbindelseleder, där trafiken uppehålles av dels svenska och dels utländska fartyg, de svenska fartygen skulle i konkurrensavseende råka i ett ofördelaktigt läge, om spirituosauskänkning å dessa förbjödes, under det sådan fortfarande ägde rum å de utländska fartygen. Enär ett sådant förhållande icke synes motiverat, så länge försäljning av rusdrycker tillåtes inom landet, har kommittén föreslagit, att rättighet till utskänkning av rusdrycker kan upplåtas till enskild person å sådant fartyg, som förmedlar

regelbunden persontrafik med utländsk hamn. A fartyg, som uppehålla passagerartrafik allenast mellan inrikes orter, har kommittén däremot ansett, att endast utskänkning av öl i samband med måltid i enlighet med 20 § 1 mom. bör få äga rum.

Frågan löstes genom 1917 års lagstiftning i huvudsaklig överensstämmelse med nykterhetskommitténs förslag. Enligt gällande lagstiftning äger vederbörande Konungens befallningshavande tilldela rättighet att utskänka rusdrycker å sådana passagerarfartyg, som förmedla regelbunden persontrafik till utländsk hamn, varemot rättighet till utskänkning å andra passagerarfartyg väl kan meddelas beträffande vin och öl men icke beträffande spritdrycker.

Gällande lagstiftning.

De skäl, som tidigare åberopats mot rätten till utskänkning av spritdrycker å passagerarfartyg, synas fortfarande äga full giltighet. Med hänsyn främst till svårigheten att genomföra en effektiv kontroll av utskänkningens handhavande, skulle med säkerhet missbruk komma att uppstå, därest nämnda rätt återinfördes. Någon egentlig olägenhet med den gällande inskränkningen i utskänkningen å fartyg bör enligt utskottets mening knappast föreligga, helst rätt till utskänkning av vin och öl kan medgivas.

Utskottets yttrande.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motioner I: 53 av herr Lindblad och II: 61 av herr Lithander, om ändrad lydelse av 21 § i förordningen angående försäljning av rusdrycker, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 26 februari 1923.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Närvarande: herrar *Röing, friherre Fleming, Gustaf Nilsson, Antonsson, Wohlin, Boman, Bårg* i Katrineholm, *Jönsson* i Boa, *Lithander, Sköld, Olsson* i Ramsta, *Alexis Björkman, Isak Svensson, Carlsson* i Ystad, *Johan Bergman, Uddenberg* i Karlskoga, *Lövgren* i Nyborg, *Olsson* i Golvvasta och *Brännström*.

Reservation

av herr *Lithander*, som yrkat bifall till motionerna.